STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 02295

YUDISHE MOTIVEN

Abraham Reisen

•

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol
of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from
a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights
in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain
or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.
If you hold an active copyright to this work – or if you know who does –
please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

פערלאג „ציון".

פאלקס־ביבליאטהעק

אברהם רייזען

יודישע מאטיוון

פרייז 50 העללער.

וויען, תרס"ה.

VERLAG „ZION". WIEN, II/3, STEFANIESTRASSE 12.

דרוק פֿון יוסף פֿישער קראקוי, גראָדגאססע 62.

אינהאלט:

1 וואו נעמט מען 1
2 דער נעבעל 3
3 די מוטער צום קינד (פֿאָלקסמאָטיוו) 4
4 ליעבע זון! 5
5 הערבסט=געזאנגען 6
6 כ׳האָב געזעהן דעם אָדלער 8
7 אָנגעגומען זיך מיט צער 9
8 צו דיר קום איך... 10
9 נאָך צווייגען 11
10 אין דער זומער ווערט פֿערשוואונדען 13
11 אוי, די איינציג=ווייסע האָר 14
12 תשליך 16
13 אין פֿעלד 18
14 בעגראָבען 20
15 דער מגיד 21
16 דער סוד 23
17 וואָס שטעהט אונז נאָך פֿאר? 24
18 אָ, גיכער משיח!... 26
19 עהרליכע אַרבייט 27
20 ביי דעם גאָרטען 28
21 אַ חלום אויפ׳ן וואָהר 29
22 מיך ציהט 31
23 די פֿריהלינג=זונן 32
24 איך ווייס ניט... 32
25 זעה, דער הימעל... 33
26 הערבסט (פֿאלקס=מאָטיוו) 34
27 דאָס נייע ליעד 35
28 דער נס 36

29	פֿאָלקס־מאַטיוו	37
30	איז אוועק צום קריעג דער מלך	38
31	מיר ברעכען	40
32	די דריי ציגיינער	41
33	מיין געליעבטע	43
34	דאס בוימעלע	44
35	נאָכגעאַהמט	45
36	די קירכען גלאָקען	46
37	מיין צוריקקעהר אַהיים (פּאָעמע)	48—64

וואו נעמט מען?

עס איז מיר געוואָרען שוין מיאוס
אין גאַנצען די וועלט;
וואו נעמט מען אַביסל נביאות
אָהן געלד?...

וואו נעמט מען אַביסל נביאות
אַזוי ווי אַמאָל;
דאס וואָרט זאָל דאָרט פליעסען מיט חיות
און קלאָר ווי קריסטאַל.

דער נביא זאָל דאַמאָלס ניט טראַכטען
פון רוהם און פון נוץ —
ער זאָל נאָר דאס בייזעס פאַראַכטען
און וועקען צו גוטס;

ער זאָל אין די הערצער נאָר צינדען
דעם געטליכען פלאַם.

ווי רויך זאל פון דארטען פארשווינדען
דער טייוולשער סם!

וואו נעמט מען א נביא פון אויבען
א הערצו געשיקט,
ער זאל אונז אביסעל דערהייבען —
מען ווערד דאך דערשטיקט!...

דֶער נֶעבֶּעל.

וָואס זָאל עֶס בֶּעדַייטֶען דֶער נֶעבֶּעל,
וָואס הֶענְגְט אַזוֹי דִיכְט אוֹיף דֶער שְׁטָאדְט ?
צוּ וִויל שׁוֹין דָאס שְׁטִיקֶעלֶע הִימֶעל
אַוֶועקְרוֹיבֶּען אוֹיךְ פוּן אוּנְז גָאט ?

צוּ וִויל עֶר פֶערְשְׁטֶעלֶען דָאס פָּנִים
פוּן מֶענְשֶׁען, וָואס גֶעהֶען אִין גַאס,
אוּן זֶעהְן זָאל נִיט אֵיינֶער דֶעם צְוֵוייטֶען,
דִי בְּלִיקֶען, דִי בֵּייזֶע, פוּל כַּעַס ?..

צוּ אִיז אִיהם דִי זוּנְן שׁוֹין אַ שָׁאדֶען,
וָואס לוֹיכְט נָאר צוּ גֵזֵלָה אוּן זְנוּת,
אוּן הָאט זִי פוּן מֶענְשֶׁען פֶערְהַאנְגֶען
מִיט נֶעבֶּעל גֶעדִיכְטֶען אַצִינְד ?...

וָואס זָאל עֶס בֶּעדַייטֶען דֶער נֶעבֶּעל,
וָואס הֶענְגְט אַזוֹי טְרוֹירִיג אוּן שְׁוַוארְץ ? —
אַיין אֵימָה בֶּעפַאלְט מַיין נְשָׁמָה,
עֶס צַאפֶּעלְט אוּן צִיטֶערְט מַיין הַארְץ...

דִי מוּטֶער צוּם קִינְד.

(פָאלקס מאָטִיוו).

שְׁלָאף נָאךְ, שְׁלָאף נָאךְ, לִיעבֶּעס קִינְד –
דְרוֹיסֶען אִיז אַ פְרָאסְט, אַ ווִינְד!
גָאט זָאל זִיךְ דֶערְבַּארֶעמֶען,
גָאט זָאל אוּנְז דֶערְוַוארֶעמֶען.

אָי, דֶער ווִינְטֶער שְׁרֶעקְט מִיךְ, שְׁרֶעקְט –
לִיעג, מַיין קִינְד, נָאךְ אַיינְגֶעדֶעקְט –
שְׁלָאף נָאךְ, אָרִים-פֵּיינֶעלֶע,
עֶפֶען נִיט דַיין אֵייגֶעלֶע.

וֶועסְט דֶערְזֶעהְן אַ קַאלְטֶע וֶועלְט
דוּרְךְ אִין וַוייסֶען אָבְּגֶעמֶעלְט.
הָאלְץ אִין שְׁטוּבּ קֵיין שַׁייטֶעלֶע
אוּן קֵיין גֶעלְד אִין בַּייטֶעלֶע.

נִיט גֶעקָאכְט, אוּן נִיט גֶעהֵייצְט,
קֶעלְט אוּן הוּנְגֶער דְרִיקְט אוּן רֵייצְט;
שְׁלָאף מַיין קִינְד, פֶערְפְרָאהְרֶענֶע,
אָרִימֶע, פֶערְלָאהְרֶענֶע!...

ליבע זון! אין ווינטער קום!
וועמער מיט די פיעלע שטראהלען
ביזטו מיר צו לאסט געפאלען,
און איך בלאנזשע מיד ארום.

זון! א שטראהל אין ווינטער שיק!
ווינטער איז דיין שטראהל מיר נויטיג —
ערד און הימעל — קאלט און קויטיג
און איין שטראהל איז שוין א גליק!

*

קינד! איך רוף דיך אין מיין צער —
ווען איך לעב אין פערגעניגען
האב איך ניט קיין לוסט דיך קריגען,
ניט איך וויל און ניט איך גאר.

ליבעם קינד! אין עלענד קום,
ווען אין הארצען דריקט דער יאמער
און אין מח קלאפט דער „טאמער" —
נעם איך פעסט דיך, פעסט ארום!...

הערבסט־געזאנגען.

I.

ס'איז דער הערבסט געקומען,
ס'וועלקען בוים און בלום;
געלע בלעטער זעה איך
וואלגערען זיך אום.

ס'קומט א ווינד א קאלטער
פייפט א ליעדעל צו;
און די ארמע בלעטער
האבען ניט קיין רוה:

הייבען זיך און טאנצען
טויטערהייט, אהן מאכט;
און דער ווינד דער בייזער
פייפט און שפיעלט און לאכט.....

II.

דרויסען גיעסט דער רעגען,
און עס וויינט דער ווינד;
אין דער היים צו זיצען,
אוי, ווי גוט איז צינד!

ס׳מוּרמעלט שטיל די מאמע:
„ס׳קוּמט דער ווינטער אָן!“
טרויע׳ריג איז איהר שטימע,
דאך ווי זיס דער טאָן!

נעבעלדיג די שויבען,
דוּנקעל איז אין שטוּב, —
דאך צוּ זיצען דאָרטען
אוי, ווי ס׳דאַרף זיין ליעב.

אוּמעטיג דער טאַטע,
אוּמעטיג פערטראַכט,
דאך זיין שטוּמע ליעבע
אַלע — בעוואַכט.

דרויסען גיעסט דער רעגען
אוּן דער ווינד ער קלאָגט;
ב׳בלאָנזשע אין די גאַסען
אוּן אַ ביינגשאַפט נאָגט.....

כ'האב געזעהען דעם אדלער.

כ'האב געזעהען דעם אדלער
אין א שטייג פון אייזען,
וואו ער קען זיין פליהען
קיינמאל ניט בעווייזען.

וואו די פליגעל זיינע
פריפט ער אויפצוהויבען
נאר זייא שלאגען אב זיך
אן די גראטעס אויבען.....

און איך האב געזעהן
אויך זיין בליק דעם שארפען.....
וואס ער פלעגט מיר נאכדעם
פון דער שטייג צוווארפען.....

און איך האב געלערענט,
וואס הייסט פרייהייט זוכען,
וואס הייסט פראטעסטירען
און געפאנגשאפט פלוכען.

* *
*

אָנְגֶענוּמֶען זִיךְ מִיט צַעַר
פַאר דֶעם לַאנְגֶען טָאג, —
אָ, דוּ לִיעבֶּער זִיסֶער טְרוֹים,
טְרָאג מַיין זֶעעלֶע, טְרָאג!

אָ, וָואס זֶעה אִיךְ וֶוען אִיךְ וַאךְ,
אַרְמוּטְה, זוֹמְפּ אוּן קוֹיט;
וֶוער בֶּעזוּכְט מִיךְ, וֶוען אִיךְ וַאךְ? —
נָאר דִי אַלְטֶע נוֹיט...

אוּן אִיךְ בֶּעט: דוּ, גוּטֶע נַאכְט,
פַאל שׁוֹין, פַאל שׁוֹין צוּ!
אוּן מַיין הַארְץ, מַיין קְרַאנְקֶען הַארְץ
שֶׁענְק אַ בִּיסֶעל רוּה!

קוּם־זְשֶׁע גְלַייךְ, דוּ לִיעבֶּער טְרוֹים,
טְרָאג מִיךְ וַוייט אוּן טְרָאג,
טְרָאג מִיךְ וַוייט, אִיךְ זָאל נִיט זֶעהְן,
וָואס אִיךְ זֶעה בַּיי טָאג...

* *
*

צוּ דִיר קוּם אִיךְ, עֶלֶענְדֶעם בּוֹימֶעל,
גֶעפִינֶען אַ בִּיסֶעלֶע רוּה;
אַ, זַיי מִיר אַ וַוייל‏ֶע אַ חָבֵר,
אִיךְ בִּין אַזוֹי עֶלֶענְד וִוי דוּ.

וִוי דוּ טְרָאג אִיךְ שְׁטִיל אִין מַיין הַארְצֶען
מַיין טְרוֹיעֶר, מַיין לַייד אוּן מַיין וֶועה —
אוּן הָאבּ אִיךְ גֶעהַאט וֶוען חֲבֵרִים,
הָאבּ אִיךְ שׁוֹין פֶערְגֶעסֶען אָן זֵיי.

אוּן הָאבּ אִיךְ גֶעהַאט אַ גֶעלִיעבְּטֶע,
הָאט זִי שׁוֹין פֶערְגֶעסֶען אָן מִיר;
אַ, עֶלֶענְדֶעם, אֵיינְזַאמֶעם בּוֹימֶעל,
אַ חָבֵר גֶעפִין אִיךְ אִין דִיר!...

גֶעהֶענְדִיג נָאךְ צְוַוייגֶען.

(אַ שבועות ליעד).

דֶער שָׁבוּעוֹת קוּמְט, דֶער שָׁבוּעוֹת קוּמְט!
מֶען דַארְף דָאס שְׁטִיבֶּעלֶע בֶּעהֶענְגֶען
מִיט גְרִינֶע צְוַוייגֶען — אַךְ, וואוּהִין
זָאל אִיךְ מִיךְ וֶוענְדֶען גֶעהן זֵיי בְּרֶענְגֶען?...

נָאר זַאמְד אוּן שטױבּ הָאט אוּנְזֶער גַאס,
אוֹי, וְוִיסְט פוּן בּוֹימֶער, וְוִיסְט פוּן גְרָאזֶען!
וואוּ נֶעמְט מֶען גְרִינְס אוֹיף שָׁבוּעוֹת, וואוּ?...
וואוּהִין, וואוּהִין זָאל אִיךְ מִיךְ לָאזֶען?...

אִיךְ נֶעם זִיךְ הִינְטֶער'ן גֶעסִיל גֶעהן,
וואוּ גוֹיִשֶׁע הַייזֶעלֶעךְ זִיךְ צִיהֶען;
עֶס רוֹישְׁט אַ בּוֹים בַּיי יֶעדֶער שְׁטוּבּ
אוּן רוֹיזֶען שְׁמֶעקֶען, בְּלוּמֶען בְּלִיהֶען...

עֶס קוּקְט דָאס אוֹיג, עֶס קְלֶעמְט דָאס הַארְץ
אוּן ס'וויינְט אִין מִיר דִי זֶעלֶע מַיינֶע;

עס ציהט דאס הענד'על זיך צום בוים,
און אויער קלינגט: אוועק, ניט דיינע!...

איך געה און געה, די זונן זי שיינט,
דער הימעל ריין און קלאר — און הייטער...
עס וואקסען ביימער אויפ'ן וועג —
איך, ארים־קינד, געה ווייטער, ווייטער...

* *
*

און דער זומער ווערט פערשוואונדען
מיט די הענדיגע נעכט,
און עס וועלקען אלע בלומען,
און דער ווינד פון הערבסט צוברעכט

אלע גרינע, פרישע צווייגען,
און ער מאכט פון זיי א תל,
און די בלעטער פון די ביימער
פאלען אב, צודארט און געל.

און די יוגענד ווערט פערשוואונדען,
ווי א נעבעל, ווי א רויך,
און זי שלעפט אוועק די ליעבע
און דעם גלויבען, און דעם כח...

אלעס, אלעס ווערט פערפלויגען,
וואס נאר טייער, ליעב און שען, —
אייביג בלייבען נאר די צרות,
אייביג בלייבט דער טויט אליין...

אוי, די איינציג־ווייסע האר!...

אוי, די איינציג־ווייסע האר
ווי זי טהוט מיר באנג!
שווארצער קאפּ, ווער וויים דורך אוים
דאס איז מיין פערלאנג.

אוי, די איינציג־ווייסע האר
ווי זי שרעקט און שרעקט!
עהדער נאך די עלטער קומט,
עקט די יוגענד, עקט.

ס'טרייבען פלינק די שווארצע האר:
צו דיין ליעבסטער גע!
די איינציג־ווייסע האר זי לאכט:
זאג שוין איהר: אדיע!

ווייגען שטיל די שווארצע האר:
זיי צו לעבען גרייט.

לַאכְט דִי וַוייסֶע הָאר פוּן זַיי:
כְ׳פְלֶעכְט פַאר אִיהְם דֶעם טוֹיט.

יוּגֶענְד, עֶלְטֶער, לֶעבֶּען, טוֹיט —
שְׁרֶעקְלִיך אִיז דֶער קְרִיעג.
אָ, דוּ אֵיינְצִיג־וַוייסֶע הָאר,
פַייֶער שׁוֹין דַיין זִיעג!

תַּשְׁלִיךְ.

נִיט בַּיי'ן יַרְדֵן, וואו דָאס וַואסֶער
פְּלִיעסְט ווִי זִילְבֶּער רֵיין אוּן קְלָאר,
וואו דִי וֶועלֶען קְלִינְגֶען, רוישֶׁען,
ווִי אַ זִיםֶער, שְׁטִילֶער חָאר;

נִיט בַּיי'ן יַרְדֵן, וואו עֶס טְרָאגְט זִיךְ
פְרוּם אוּן הֵיילִיג גָאטֶעס לִיעד;
אָ, נִיט דָארְטֶען וֶועט אִיהר טְרֶעפֶען
אִיצְטֶער שְׁטֶעהֶן דֶעם אַלְטֶען יִיד!

בַּיי אַ שְׁטֶעהֶענְדִיגֶען וַואסֶער,
אויסְגֶעמִישְׁט מִיט קויט אוּן זַאמְד,
דָארְטֶען וֶועט אִיהר אִיהם גֶעפִינֶען
מִיט אַ סִדוּר אִין דֶער הַאנְד.

אוּן עֶר שְׁטֶעהט דֶעם קָאפּ גֶעבּויגֶען,
אויפ'ן הַארְצֶען דְרִיקְט אִיהם שְׁוֶוער,

און פון דײַנֶע מִיעדֶע אויגֶען
פַאלְט אַרײַן אין טַײך אַ טְרֶער.

צִי עֶר הָאט דֶערְמָאנְט אִין יַרְדֵן,
אִין דַיין וַואסֶער קְלָאר און רֵיין,
אָדֶער וֵויינְט עֶר אויף פַּרְנָסָה? —
אָח, וֶוער קֶען אִיהם אִיצְט פֶערְשְׁטֶעהן?...

אִין פֶּעלְד.

איִךְ גֶעה אוּם אִין פֶּעלְד —
וִוי בְּרֵייט אוּן וִוי פְרַייִ!
אַ פוֹיגֶעל פְלִיהט דוּרְךְ
אוּן טְרָאגְט זִיךְ פֶערְבַּיי.

אוּן מִילְד לַייכְט דִי זוּן
אוּן וֵויים נִיט פוּן קַארְג:
מִיט שְׁטְרַאהלֶען בֶּעגִילְדְט
הָאט זִי דָארְט דֶעם בַּארְג...

אִין שְׁטָאדְט אִיז מִיר עֶנְג,
אִין שְׁטָאדְט אִיז מִיר שְׁוֶוער,
עֶנְטְלָאפֶען פוּן דָארְט
בִּין אִיךְ יֶעצְט אַ הֶער...

אִיךְ גֶעה אוּם אִין פֶּעלְד,
דָאס הַארְץ עֶפִּים שְׁרֶעקְט...

מיר דאַכט זיך, איך הער
אַ קול, ווי עס פרעגט:

וואָס טוסטו דו דאָ, מענש,
און וואָס איז דיין ציעל? —
דאָ איז אַזוי ריין,
דאָ איז אַזוי שטיל...!

בעגראבען.

ביי דער ארבייט זיצט דער שוסטער,
זיצט דער שוסטער קראנק און בלאס;
קלאפט די צוועקליך, ציהט די דראטווע,
קוקט דערביי הערויס אין גאס.

נאר ער זיצט צום הימעל העכער,
ערגיץ אויפ'ן פינפטען שטאק;
— אה, די גאס, זי איז בעהאלטען!
זיפצט ער, קלאפענדיג א צוואק.

ניט קיין גאס און ניט קיין הימעל, —
הייזער האבען אלץ פערשטעלט.
און איהם דאכט זיך, אבגעריסען
איז ער פון דער גאנצער וועלט...

אז ער ליעגט אין גריב בעגראבען
דאכט זיך צייטענווייז איהם אויך ·
באלד פערהאפט ער זיך: א טעות!
קען א קבר זיין זא הויך?...

דֶער מַגִיד.

אַ לַאנְגֶע בָּארְד, אַ שֶׁענֶע בָּארְד,
דָאךְ נִיט גֶעפּוּצְט אוּן נִיט גֶעקַאמְט,
דִי פֵּאוֹת לַאנְג, גֶענְרַייזֶעלְטֶע, —
דָאס פָּנִים לַייכְט, דָאס פָּנִים פְלַאמְט.

עֶס הִילְכְט אוּן קְלִינְגְט זַיין שְׁטַארְקֶער קוֹל,
עֶס צִיטֶערְן דִי בֵּית־מֶדְרָשׁ־וֶוענְד,
אוּן וִוי אַ מַלְאַךְ זֶעהט עֶר אוֹיס
מִיט זַיינֶע אוֹיסְגֶעשְׁפְּרֵייטֶע הֶענְד.

גֶעפֶּערִילְט אִיז דָאס מוֹיל בַּיי אִיהם,
עֶס שִׁיטֶען זִיךְ וִוי פוּנְקֶען פַייֶער
דִי רֵייד, דֶער עוֹלָם שְׁטֶעהט פֶּערְטִיעפְט
אוּן יֶעדֶעס וָוארְט אִיז לִיעב אוּן טְהַייֶער.

עֶר רֶעדְט פוּן אַלְץ, עֶר וֵוייס פוּן אַלְץ,
פוּן „אֵייבִּיג לֶעבֶּען” נָאכ׳ן טוֹיט.
דֶעם צַדִיק „שָׂכָר” פֶערְשְׁפְּרֶעכְט עֶר פִיעל,
דֶער עוֹנֶשׁ פוּן דֶעם רָשָׁע גְרוֹיט.

עֶר נֶעמְט אַ פָּסוּק פוּן תַּנַ"ךְ

וָואס הָאט קֵיין „הֶמְשֵׁךְ”, הָאט קֵיין פְּשַׁט,

אוּן דַרְשְׁנְ'ט אִיהם אַהֶער, אַהִין

בִּיז וַואן עֶר מַאכְט אִיהם קוּנְצִיג, גְלַאט.

פוּן עֶפִּיס אַ גְמַטְרִיָא

בְּעוַייזְט עֶר רִיכְטִיג, דֵייטְלִיךְ קְלָאהר,

אַז סְ'אִיז דִי גְאוּלָה נָאהֶענְט שׁוֹין,

מָשִׁיחַ קוּמְט נָאךְ הַיינְטִיגְם יָאהְר.

דֶער עוֹלָם שְׁטְרַאהְלְט, אַיין אַנְדֶערֶער

זִיפְצְט אוּנְטֶער זִים: אָח, טַאטֶע פָּאטֶער!

עֶס וָואלְט שׁוֹין טַאקִי צַייט גֶעוֶוען

פוּן ווִיסְטֶען גָלוּת וֶוערֶען פָּטוּר!...

עֶר גֶעדְט אַרָאבּ פֶּערְשְׁווִיצְט אוּן ווִישְׁט

דֶעם שְׁוַוייס פֶּערְגְרֵייזֶעלְט זִיךְ דִי פֵּאוֹת,

אוּן קוּקְט אַהִין צוּם „קְעָרָה” דָארְט,

וואוּ סְ'הֶערְט זִיךְ קְלִינְגֶען דִי מַטְבֵּעוֹת...

דֶער סוֹד.

ווִי עֶס שְׁרֶעקֶען מִיךְ גֶעשְׁטַאלְטֶען
 וואו אִיךְ שְׁטֶעה אוּן וואו אִיךְ גֶעה;
שְׁרַייעֶן וָואלְט אִיךְ נָאר מֶען טָאר נִיט,
 אוֹי, ווִי בְּרֶענְט דֶער שְׁטוּמֶער וֶועה.

ס'אִיז אַ סוֹד אוּן ס'ווייסֶען אַלֶע
 אוּן עֶס שְׁוַוייגֶען אַלֶע שְׁטִיל;
אִיךְ עֶרְלוֹיבּ מִיר נָאר אוֹיסְרוּפֶען:
 אוֹי, קָרְבָּנוֹת אַזוֹי פִיעל.

נָאר עֶנְטְפְּלֶעקְט דֶעם סוֹד נִיט קֵיינֶעם
 וֶוען אִיהְר ווַייזְט זִיךְ אוֹיפְ'ן גַאס,
לָאזְט דִי שְׁטֵיינֶער טְרִיקֶען וֶוערֶען,
 זֶעהְט, זֵיי זֶענֶען אַזוֹי נַאס!

זֶעהְט, דִי ווַייסֶע הוֹיכֶע הַייזֶער
 שְׁטֶעהֶען אַלֶע נָאךְ פֶערְפְּלֶעקְט — — —
נִיט עֶנְטְפְּלֶעקְט דֶעם סוֹד פִיר קֵיינֶעם,
 עֶהְדֶער אִיהְר הָאט אָנְגֶעפְּרֶענְט...

וָואס שְׁטֶעהְט אוּנְז נָאךְ פָּאר?...

וָואס שְׁטֶעהְט אוּנְז נָאךְ פָּאר
אִין עָתִיד אִין ווַייטֶען,
וָואס וֶועלֶען מִיר זֶעהְן
אִין קוּמֶענְדֶע צַייטֶען?

צִי וֶועט מֶען אַלְץ הֶערֶען
דִי זִיפְצֶען אוּן טְרֶערֶען
פוּן אָרְמֶען אוּן שְׁווַאכֶען?
צִי וֶועט אַלְץ פֶערְטִימְלֶען
דִי עֶרְד אוּן דִי הִימְלֶען
פוּן רוֹיבֶּער דָאס לַאכֶען?

צִי וֶועט נָאךְ אַלְץ הֶערְשֶׁען
דֶער בִּיקְס אוּן דֶער שְׁוֶוערְד,
מִיט מֶענְשֶׁען־בְּלוּט פֶעטֶער
צוּ מַאכֶען דִי עֶרְד?

צי װעט נאָך אַלץ קלינגען
פון קנעכטשאַפט די קייטען —
איין ברודער זאָל דיענען,
פערקויפט זיין דעם צווייטען ?

װעט אַלץ נאָך זיך ציהען
פאַר אמת די שלאַכט ? —
אָח, װער װעט פאָרט זיעגען —
דער טאָג, צו די נאַכט ?...

א גיבער משיח!...

א, גיבער משיח, א גיבער שוין קום!
עס רינגעלט די גאנצענע וועלט שוין ארום,
ווי גיפטיגע שלאנגען דער הונגער און נויט,
מען פאלט אין די גאסען, שטיל קרעכצענדיג: ברויט!
עס וויל שוין ניט אלעמען שפייזען די ערד —
א, קום שוין משיח אויפ'ן ווייסינקען פערד!

*

א, קום שוין משיח! עס דריקט אומעטום
די קייטען פון קנעכטשאפט ארום און ארום;
עס האט שוין קיין ערט דאס אונשולדיגע בלוט,
וואס שפריצט און וואס גיעסט זיך פון אונטער דער רוט,
עס ראסטעט פון מענשליכע בלוט שוין דער שווערד —
א, קום שוין, משיח, אויפ'ן ווייסינקען פערד!...

עֶהְרְלִיכֶע אַרְבֵּייט.

יגיע כפיך כי תאכל.

„עֶהְרְלִיכֶע אַרְבֵּייט, עֶהְרְלִיכֶע מִיה" —
לֶעגֶען זִיךְ שְׁפֶּעט אוּן אוֹיפְשְׁטֶעהְן פַאר פְרִיה.
אַרְבֵּייטֶען פֵיערצֶעהְן אוּן לֶעבֶּען — קֵיין שָׁעָה —
וואוּ אִיז דִי בְּרָכָה, פְרֶעג אִיךְ אַייךְ, דָא?
„עֶהְרְלִיכֶע אַרְבֵּייט וָואהְל אִיז צוּ דִיר!" —
וואוּ אִיז דִי וָואהְלֵקייט? עֶנְטְפֶערְט פָאַרְט מִיר!

עֶהְרְלִיכֶע אַרְבֵּייט, עֶהְרְלִיכֶע מִיה:
צְוֶועקֶעלִיךְ קְלַאפּ דִי נָאדֶעלֶע צִיה;
מוֹיעֶר זַיי הַייזֶער, קְרִיךְ אוֹיפְ'ן דַאךְ,
אִין דֶר'עֶרְד גֶעה נָאךְ קוֹיהְלֶען, נִיט קוּק אוֹיף קֵיין זַאךְ,
שְׁטֶעל אִין סַכָּנָה דַיין לֶעבֶּען, דַיין בְּלוּט —
עֶס וֶועט דִיר שׁוֹין וָואהְל זַיין, עֶס וֶועט דִיר זַיין גוּט!...

ביי דעם גארטען.

ביי דעם גארטען שטעהט דער ארמער
אבגעשליסען, אבגעריסען;
קוקט, ווי ס'ארבייט ביי דער וועכטער
בוימער, בלומען צו בעגיעסען.

לאנג, שוין לאנג האט ניט געדעגענט
און חלשות בלומען פאלען,
און עם מינטערט זיי דער וועכטער
מיט די וואסער פון די קוואלען.

און מקנא איז דער ארמער
יעצט די בוימער און די בלומען;
הונגריג איז ער און פערלאזען
און ער האט ניט וואו צו קומען.

און פאר איינזאמקייט, פאר עלענד
מוז ער אזוי יונג פערדארען,
קיינער וועט איהם ניט ערפרישען,
ווען קען זיין וועלקען ארען?...

אַ חָלוֹם אוֹיפְ׳ן וָואָהְר.

כְּ׳בִּין אֵיין עֶלֶענְדֶער גֶעבְּלִיעבֶּען
כְּ׳הָאבּ נִיט וואו אַרֵיינְצוּקוּמֶען.
אַלֶע מַיינֶע פְּרַיינְד דִּי בֶּעסְטֶע,
אַלֶע הָאט מֶען צוּגֶענוּמֶען.

אוּן אִיךְ פִּיהְל מִיךְ פְּרֶעמְד אוּן עֶלֶענְד.
אוּן אִיךְ בְּלָאנְקֶע אִין דִי גַאסֶען,
צְוִוישֶׁען מֶענְשֶׁען, וֶועלְכֶע טְרָאגֶען
זֵייעֶר שְׁוֶוערֶען יָאךְ גֶעלַאסֶען.

אוּן אִיךְ בְּלָאנְקֶע צְוִוישֶׁען שְׁפִּיאָנֶען, —
כְּ׳זֶעה, עֶס פִינְקֶלֶען זֵיי׳עֶרֶע אוֹיגֶעלַאךְ,
וִוי בַּיי יֶעגֶער־הִינְד אִין וַואלְד דָארְט,
וֶוען זֵיי זוּכֶען פְרַייֶע פֵייגֶעלַאךְ...

אוּן מִיר דַאכְט זִיךְ, אַז דֶער שֵׂכֶל
אֶמֶת, פְרֵייהֵייט אוּן דִי עֶהְרֶע
לִיגֶען אַלֶע אִין דִי טוּרְמֶען
אוּן גֶעשְׁמִידְט אִין קֵייטֶען שְׁוֶוערֶע.

אוּן פַארְצְוֵוייפֶעלְט אוּן פַארוּמֶערְט
לוֹיף אִיךְ, וִוי פוּן ווִינְד גֶעטְרִיבֶּען,
בִּיז צוּם הוֹיכֶען טוּרְמֶע־מוֹיעֶר,
דָארְטֶען בִּין אִיךְ שְׁטֶעהְן גֶעבְּלִיעבֶּען.

און א וואונדער איז געשעהעי,
פון מיין טרויער בלייבט קיין סימן
דורך די ענגע אייזען־גראטעס,
הער איך רופען שטארקע שטימען.
זיי צוגיעסען אין דער לופט זיך
און זיי רופען און זיי וועקען:
זיי ניט עלענד, ליבער חבר,
זאל דיין הארץ אומזיסט ניט שרעקען;
אונז נאר האט מען אויף א ווײלע
אין די טורמען דא פארטריבען,
דאך דער אמת און די פרייהייט
זענען דארטען פריי געבליבען.
דו ניט זוך זיי אין די גאסען,
דארטען וועט עס דיר ניט גליקען, —
זוך זיי אין די ענגע קעלער,
זוך זיי אין די פיעל פאבריקען.
דארטען ליגען די ארמעען,
וואס די פרייהייט האט ערווארבען,
צו באפרייען זי, די פרייהייט,
איז ניט שווער פאר זיי קיין קרבן.
זיי געדולדיג! נאך א ווײלע
געהען די ארמעען שטרייטען,
און א נייער פרייער הימעל
וועט זיך אויף דער וועלט פארשפרייטען.

מִיךְ צִיהְט.

מִיךְ צִיהְט אַהִין,
וואו דֶ'עֶרְד אִיז גְרִין, —
דֶער הִימֶעל בְּלוֹי,
וִוי פֶּערל דֶער טְהוֹי,
וואו סְ'אִיז אֵייבִּיג מַאי;

וואו עֶס לֶעבֶּען
און עֶס שְׁוֶועבֶּען,
אַלֶע פֵייגֶעל פְרַאנְק און פְרַיי

מִיךְ צִיהְט, מִיךְ צִיהְט,
מַיין זֶועלֶע פְלִיהְט;
אָ, נֶעהְם מִיךְ מִיט,
דָא לָאז מִיךְ נִיט —
אָח, דָאס לֶעבֶּען אִיז דָא עֶנְג...

דָא אִיז טְרוֹירִיג,
דָא אִיז שׁוֹירִיג,
און עֶס צִיהְט מִיךְ, און אִיךְ בֶּענְג!..

די פריהלינג־זון.

די פריהלינג־זון קוקט אין מיין פענסטער
אריין, און זי לאכט;
וואס ביזטו, א, נארישער מענש,
פערטרויערט, פערטראכט?

איך האב אויך געליטען ווי דו;
עס האבען פערשטעלט
די וואלקען די גראהע פון ווינטער
מיין ליכט פיר דער וועלט.

דאך זענען זיי מעהר ניט ווי וואלקען —
זיי שווינדען ווי רויך,
און איך בין געבליבען א זון,
און איך לייכט פון דער הויך?

*   *

*

איך ווייס ניט וואס האב איך,
איך ווייס ניט וואס פעהלט מיר;
איך ווייס נור — די ליכטיגע
זונן איז פערשטעלט מיר,

אִיךְ ווייס נִיט וָואס זִינְג אִיךְ,
צִי לִיעבֶּע, צִי צָארֶען;
אִיךְ ווייס נוּר — מַיין הַארְץ אִיז
פֶערְשַׂרְפֶּ'ט גֶעוָוארֶען.

אִיךְ ווייס נִיט, צִי לֶעב אִיךְ,
צִי בִּין אִיךְ גֶעשְׁטָארְבֶּען;
אִיךְ ווייס נוּר — פֶערְשִׁימֶעלְט
אִיז אַלְץ, אוּן פֶערְדָארְבֶּען...

*   *
*

וֶועה דֶער הִימֶעל אוֹיסְגֶעשְׁטֶערֶענְט,
אוּן פֶערְצֶעהֶלְט פוּן פְרֵייד אוּן גְלִיק;
כְ'הָאבּ דַיין שְׁפְּרַאכֶע אוֹיסְגֶעלֶערְנְט,
צַייט אִיךְ הָאבּ עֶרְקֶענְט דַיין בְּלִיק.

צַייט דַיין בְּלִיק אִיז מִיר פֶערְלָאשֶׁען,
אוּן פֶערְשְׁוואוּנְדֶען, ווִי אַרוֹיךְ,
רֶעד אִיךְ נוּר אוֹיף שְׁטֶערְן־לָשׁוֹן,
אוּן אִיךְ רוּף דִיךְ פוּן דֶער הוֹיךְ!

הֶערְבְּסְט.

(פָאלקס־מאָטיוו).

און װי עֶס קוּמְט דֶער אָסְיֶען,
דָא הֶער אִיךְ אָן מַיין שְׁטָאלְץ;
עֶס פְּרֶעגְט דֶער װִינְד מִיךְ צָארְנִיג:
צִי הָאסְטוּ, קַבְּצָן, הָאלְץ?

דֶער רֶעגֶען פַּאטְשְׁט אִין פֶּענְסְטֶער,
און רוּישְׁט, און בֵּייזֶערְט זִיךְ:
אִיךְ מַאךְ אִין גַאס אַ בְּלָאטֶע,
צִי הָאסְטוּ גַאנְצֶע שִׁיךְ?

דָאס נַייֶע לִיעד.

אוּן זָאל וִוי וַויט
נָאךְ זַיין דִי צַייט
פוּן לִיעבֶּע אוּן פוּן שָׁלוֹם;

דָאךְ קוּמֶען וֶועט,
צוּ פְרִיה, צוּ שְׁפֶּעט
דִי צַייט — עֶס אִיז קֵיין חָלוֹם!

אִיךְ הֶער דָאס לִיעד,
פוּן לִיעבֶּע, פְרִיעד,
דִי מֶעכְטִיגֶע גֶעזַאנְגֶען

אוּן יֶעדֶער טָאג
פוּן לִיעד זָאגְט אָן:
דִי זוּן אִיז אוֹיפְגֶעגַאנְגֶען

עֶס עֶקְט דִי נַאכְט,
דִי וֶועלְט עֶרְוַואכְט
פוּל הָאפְנוּנְג, לוּסְט אוּן שְׁטְרֶעבֶּען.

אִין זַאנְפְטֶער לוּפְט
אַ שְׁטִימֶע רוּפְט:
צוּ מוּט אוּן קְרַאפְט, אוּן לֶעבֶּען!...

דער נס.

אָ, ניין! ניט דערינגען געפֿין איך דעם נס —
אַכט נעכט האָט דאָס בוימעהל געברענט;
אַח, שפּאָרען און קאַרגען דעם בוימעהל — דאָס וואָלט
פֿיעלייכט דאָך אַ יעדער געקענט.

דעם נס זעה איך פֿיינער און טיעפֿער פֿאַר אייך —
עס שטראַהלט מיר פֿאַר שטאָלץ דאָס געוויכט:
אַן אָרים־קליין פֿאָלק, און עס האָט דאָך בעשטהיילט
אַ וועלט אַזאַ גרויסער מיט ליכט...

פַאלְט אַרַיין אַן אָרִימַאן...

(פָאלקס־מאָטיוו).

פַאלְט אַרַיין אַן אָרִימַאן
אִין דֶער רַייכֶער שְׁטָאדְט,
דַאכְט זִיךְ אִיהְם, אַז יֶעדֶעס הויז
קוּקְט אויף אִיהְם מִיט שְׁפָּאט.

דַאכְט זִיךְ אִיהְם, אַז יֶעדֶער סְלוּפּ,
יֶעדֶער שְׁטֵיין אִין בְּרוּק
שְׁרַייט אִיהְם: דֶרֶךְ־אֶרֶץ, לוּמְפּ,
וַוארְפְט אַ קְרוּמֶען קוּק...

דַאכְט זִיךְ אִיהְם, אַז וָואס עֶר זֶעהְט
קוּקְט אויף אִיהְם מִיט הַאס, —
וָואלְט עֶר פְּלוּכֶען אויפְ'ן קוֹל,
שְׁרֶעקְט עֶר זִיךְ אִין גַאס...

פַאלְט אַרַיין אַן אָרִימַאן
אִין דֶער רַייכֶער שְׁטָאדְט,
פִיהְלְט זַיין צַעַר קֵיין אֵיינֶער נִיט,
סַיידֶען אויבֶּען, גָאט...

אִיז אַוֶועק צום קְרִיעג דֶער מֶלֶךְ...

(פֿוּן מַאריַא קָאנָאפּניצקַא).

אִיז אַוֶועק צום קְרִיעג דֶער מֶלֶךְ
בְּלָאזֶען אַלֶע שוֹפְרוֹת פְרֶעהְלֶעךְ;
שוֹפְרוֹת בְּלָאזֶען, רוֹישֶׁען, בְּרוּמֶען,
אַז עֶר זָאל בְּשָׁלוֹם קוּמֶען.

אִיז גֶעגַאנְגֶען סְטַאךְ זִיךְ שְׁלָאגֶען
הָאט דֶער טַייךְ גֶענוּמֶען קְלָאגֶען,
אוּן דִי זַאנְגֶען שְׁטִיל צוּ צִיטֶערְ'ן,
אוֹיף זַיין מַזָל, אוֹיף זַיין בִּיטֶערְ'ן...

אוֹיפְ'ן שְׁלַאכְט־פֶעלְד אוּנְטֶען, אוֹיבֶּען
פְלִיעהֶען קוֹילֶען, מֶענְשֶׁען לִיעגֶען, —
מְלָכִים שְׁלָאגֶען זִיךְ, וִוי לֵייבֶּען,
חֵלָק אַ פֶּעס פַאלֶען וִוי דִי פְלִיעגֶען...

פָאהְנֶען רוֹישֶׁען, שָׁאסֶען קְרַאכֶען
אוּן דִי מַחְנוֹת צִיהֶען וַוייטֶער;
סְ'הָאט אַ קוֹיל גֶעטְרָאפֶען סְטַאבֶ'ען,
סְ'קוּמְט אַ הֵיים דֶער מֶלֶךְ הַייטֶער.

װִי גֶעקוּמֶען אִיז דֶער מֶלֶךְ
עֶפְנֶען זִיךְ דִי טְהוֹירֶען פְרֶעהְלֶעךְ
דִי טְרָאמְפֶּעטֶען רוֹישֶׁען, שַׁאלֶען
אוּן דִי זוּן, זִי שִׁיט מִיט שְׁטְרַאהְלֶען.

װִי מֶען הָאט גֶענוּמֶען גְרָאבֶּען
פִיר דֶעם מְטַאךְ אַ גְרוּבּ, דַאן הָאבֶּען
שְׁטִיל גֶעװֵיינְט אִין פֶעלְד דִי גְרָאזֶען
אוּן אַ װִינְד הָאט צוּ גֶעבְּלָאזֶען...

מיר ברעכען.

די אויגען — פול־צארען, פערגאסען מיט בלוט,
די הערצער — זיי שלאגען מיט קראפט און מיט מוט —
מיר שטעה'ן ביי א הויכער, געמויערטער וואנד,
מיט העק און מיט לאמען, און אייזענס אין האנד —
מיר ברעכען, מיר ברעכען!

די וואנד איז געמויערט גאר פעסט און גאר דיק,
פערצוימט אונז די וועגען צום לעבען, צום גליק
פערשטעלט אונז די ליכטיגע זון און די מאכט
פון פריילִיכען טאג אונז א פינסטערע נאכט —
מיר ברעכען, מיר ברעכען!

און פאלט פון דער שטיינערנער וואנד ווען אראפ
א שטיין, צו א ציעגעל, טרעפט וועמען אין קאפ, —
די איבריגע בלייבען דאך שטעהן גאר אהן שרעק
און ארבייטען ווייטער, מען לויפט נישט אוועק —
מיר ברעכען, מיר ברעכען!

די ארבייט דארף דויערן, די ארבייט איז שווער —
פערזאמעלט זיך ברידער, קומט אלע א הער,
זאל יעדערער צולייגען פעסטער זיין האנד,
מיר וועלען די הויכע, די ריזיגע וואנד
צוברעכען, צוברעכען!...

די דריי ציגיינער.

(פון לענאו).

איך האב דריי ציגיינער בעגעגענט א מאל —
זיי זענען ת'א לאנקע געלעגען —
ווען ס'האט זיך מיין פוהר'ל פערמאטערט און מיער
געשלעפט איבער זאמדיגע וועגען.

געהאלטען האט איינער זיין חבר אין האנד —
זיין אלטע, זיין ליעבליכע פידעל —
בעלויכטען, בעשטראהלט פון פארנאכטיגען שיין
האט געשפיעלט ער א פייערדיג-ליעדעל.

דער צווייטער א ליולקע געהאלטען אין מויל,
געקוקט, ווי דער רויך ווערט צוגאנגען,
און רוהיג, אזוי ווי ער וואלט פון דער וועלט
שוין קיין מאל קיין גליק ניט פערלאנגען...

דער דריטער איז היימליך געשלאפען און שטיל,
די פידעל צום הארצען געלעגען;
א ווינדעל האט קוים איהרע סטרונעס בעוועגט,
זיין הארץ האט א חלום בעוועגען.

דִי קְלֵיידֶער, וָואס הָאבֶּען גֶעטְרָאגֶען דִי דְרַיי,
אִיז לֶעבֶּער אוּן לַאטֶעס גֶעוֶועזֶען —
מִיר לַאכֶען זִיךְ אוֹיס פוּן דֶער נַארִישֶׁער וֶועלְט!
דָאס הָאט מֶען אוֹיף זֵיי בַּאלְד גֶעלֶעזֶען...

זֵיי הָאבֶּען מִיר דְרַיי מָאל גֶעלֶערֶענְט, גֶעצֵייגְט:
וֶוען ס'הוֹיבְּט אָן דָאס לֶעבֶּען צוּ נַאכְטֶען,
וִו'אַזוֹי מֶען פֶערְשְׁפִּיעלְט עֶס, פֶערְרוֹיכְט אוּן פֶערְשְׁלָאפְט —
אוּן דְרַיי מָאל פֶערְשְׁפָּאטֶען, פֶערַאכְטֶען...

אוּן לַאנְג נָאךְ הָאבּ אִיךְ אוֹיף זֵיי דְרַייעֶן גֶעקוּקְט,
וֶוען אִיךְ בִּין שׁוֹין וַוייטֶער גֶעפָאהֶרֶען,
גֶעקוּקְט אוֹיף דִי שְׁוַוארְצֶע גֶעזִיכְטֶער אוּן הָאר,
בִּיז וַואן ס'הָאט מַיין אוֹיג זֵיי פֶערְלוֹירֶען...

מַיין גֶעלִיעבְּטֶע.

דָהאט מִיר מַיין לִיעבְּסְטֶע אַ בְּרִיוֶועל גֶעשְׁרִיעבֶּען,
שְׁרַייבְּט זִי מִיר דָארְטֶען: זִי קֶען מִיךְ נִיט לִיעבֶּען;
עֶרְשְׁטֶענְס: מִיר זֶענֶען צְוֵויי אַנְדֶערֶע וֶועלְטֶען;
וָואס אִיךְ וִויל בֶּענְשֶׁען, דָאס וִויל זִי גָאר שֶׁעלְטֶען;
און צְוֵוייטֶענְס — עֶס טְהוּט אִיהְר דִי זַאךְ אַזוֹי בַּאנְג:
זִי הָאט שׁוֹין אַ חָתָן, זִי לִיעבְּט אִיהְם פוּן לַאנְג...

זִי הָאט שׁוֹין אַ חָתָן... נוּ, זָאל זַיין מִיט מַזָל!
אִיךְ וֵויים דָאךְ פוּן לַאנְג שׁוֹין, אִיךְ בִּין אַ שְׁלִימַזָל:
מִיט מִיר נָאר דַארְף טְרֶעפֶען דִי אוּנְגְלִיקֶען אַלֶע:
גֶעפִין אִיךְ אַ מֵיידֶעל אִיז זִי שׁוֹין אַ כַּלָה...
מִיךְ קְרֶענְקְט נָאר: אִיהְר חָתָן וֶוער אִיז עֶר, וֶוער וֵויים —
צוּ אִיז עֶר אִיהְר טְרַייחָאטְשׁ, צוּ לִיעבְּט עֶר זִי הֵיים?...

דאס בוימעלע.

עס שאקעלט דאס בוימ'על זיך הין און צוריק. —
עס ווערט ניט צעבראכען — אח, וואס איז דאס גליק?
וואס טויג אזא לעבען אין איביגען שרעק? —
אח, איין מאל א בראך און גענוג, און אן עק!...

נָאכְגֶעאַהְמְט.

ס'רִיהְמְט מַיין לִיעבְּסְטֶע הַיינְט מַיין גוּטְסְקֵייט —
ס'אִיז גַאנְץ מֶעגְלִיךְ, לִיעבֶּעס קִינְד;
אָבֶּער אָט דֶער קְוַאל פוּן גוּטְסְקֵייט
נָאר פוּן דַיינֶעם דַארְצֶען רִינְט.

ס'בְּרֶענְגְט דִי עֶרְד דָאךְ פְרוּכְט אוּן בְּלוּמֶען,
אָבֶּער נִיט פוּן אֵיינְ'נֶער מַאכְט;
קֶען דִי אָרְמֶע עֶרְד וָואס גֶעבֶּען,
וֶוען דִי זוּן צוּ אִיהְר נִיט לַאכְט?...

דִי קִירְכֶעןְ גְלָאקֶעןְ.

אַךְ, וָאס קְלִינְגְט אִיהְר קִירְכֶען־גְלָאקֶען!
הֶערְט שׁוֹין אוֹיף! גֶענוּג גֶעשְׁרָאקֶען
הָאבֶּען אַיי'ֶרע ווִילְדֶע טֶענֶער
אוּנְזֶער אָרְ'מֶע וֶועלְט!

אִיהְר דֶערְמַאנְט מִיר יֶענֶע רוּחוֹת,
דִי קַאטוֹילִישֶׁע מְלוּכוֹת,
וֶועלְכֶע הָאבֶּען עֶשַׁאפֶּאטֶען
הוֹיכֶע אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט;

אַייעֶרֶע טֶענֶער רוּפֶען הֶענְקֶער
צוּ מֶערְטִירֶען יֶעדֶען דֶענְקֶער,
יֶענֶעם קָאפּ אַרָאבּ צוּ הַאקֶען,
וֶועלְכֶער בֵּייגְט זִיךְ נִיט;

אָ, אִיהְר ווִילְט דִי וֶועלְט פֶערְווִיעגֶען
מִיט אַ טוֹיטֶען שְׁוַוארְצֶען נִיגוּן
אוּן פֶערְדֶעקֶען מִיט אַ מַאנְטֶעל
פוּן אַ יֶעזוּאִיט!

כְ'הָאבּ אַנַייֶעם גְלָאק בֶּעשַׁאפֶען,
צוּ עֶרְוַואכֶען טוּיטֶע שְׁקְלַאפֶען
נִיט אִין קִירְכֶען, — אִין דֶער לוּפְטֶען
הֶענְג אִיךְ אִיהְם אַרוֹיף ;

נִיט צוּ שְׁרֶעקֶען, נָאר צוּ וֶועקֶען
גָאר דִי וֶועלְט אִין אַלֶע עֶקֶען,
קְלִינְגְט עֶר מוּטְהִיג, רוּפְט עֶר פְרֶעהְלִיךְ :
שְׁטֶעהְט צוּ לֶעבֶּען אוֹיף !

מיין צוריקקער אהיים.

I.

אום ג׳וואנדערט און געוואגעלט
האב איך אין דער פרעמד פיעל יאהרען;
איבערדריסיג איז דאס לעבען
און פערמיעסט מיר געווארען
א, די גרויסע שטעדט און גאסען
מיט די שענע, הויכע מויערן
האבען מיר געמאכט ניט גרינגער —
כ׳פלעג דארט נאך מיין היימאט טרויערן.
נאך דעם קליינעם ליעבען שטעדטיל,
נאך די געסליך — קויטיג, ארים,
נאך די שטיבעליך די קליינע,
וועלכע ווייזען אויס ווי קברים.
יא ווי קברים... און געצויגען
האט מיך צום בית עלמין אלטען,
א, וויפיעל זכרונות זיסע
ליעגען דארטען טיעף בעהאלטען;
טיעף בעהאלטען — דאך וועל איך זיי
פון דער ערד צוריק אויפגראבען —
מיט פערשטארבענע זעהן זיך ווידער,

אָ, פִּיעל נַחַת װעל איך הָאבֶּען!
כְ'הָאבּ די גְרױסֶע װעלְט פֶערְלָאזֶען,
בִּין גֶעפְלױגֶען װִי אױף פְלִיעגֶעל,
צוּ מַיין שְׁטֶעדְטִיל, װאוּ גֶעשְׁטַאנֶען
אִיז אַמָאל מַיין קִינְדהֵייטְס װִיעגֶעל.

II.

כְ'הָאבּ דֶערְקֶענְט דיךְ, לִיעבֶּעס שְׁטֶעדְטִיל,
הָאסְט זִיךְ פִיעל נִיט אוּמְגֶעבִּיטֶען;
אִיךְ דֶערְקֶען די גֶעסְלִיךְ דַייגֶע,
און דֶעם גְרױסֶען מַארְק אִין מִיטֶען,
אַךְ, װִי טְרױרִיג װַייזְט עֶר אױס מִיר:
אַלֶע הַייזֶער אַלְט געװָארֶען,
און די שױבֶּען פוּן די פֶענְסְטֶער
קוּקֶען פִינְסְטֶער, פוּל מִיט צָארֶען!...

*   *
*

חַיִים לֵייזֶער'ס הױז װאוּ אִיז עֶם
מִיט דֶעם גַאנִיק מִיט דֶעם לַאנְגֶען,
װאוּ עֶם פְלֶעגְט זִיךְ שְׁטֶענְדִיג הֶערֶען
לוּסְטִיג לַאכֶען און גֶעזַאנְגֶען?
דַייךְ גֶעװֶען אִיז חַיִים לֵייזֶער

אוּן אַ בַּעַל הַבַּיִת אַן עֶבְּטֶער,
אַ פַּרְנָסָה שְׁטִיב אַ גְרוֹיסֶע,
אוּן צְוֵויי שֶׁענֶע, יוּנְגֶע טֶעכְטֶער.
אִיךְ גֶעדֶענְק דִי עֶלְטְרֶע, בֵּיילֶע,
מִיט צְוֵויי גְרוֹיסֶע שְׁוַוארְצֶע אוֹיגֶען,
וֶועלְכֶע פְּלֶעגֶען שְׁטֶענְדִיג לַאכֶען
אוּן מַיין הֶערְץ דַאן צוּגֶעצוֹיגֶען.
כְּ'פְלֶעג אָפְט קוּמֶען אוֹיפְ'ן גַאנִיק
אִין דִי זוּמֶער־נֶעכְט צוּ זִיצֶען
מִיט דִי טֶעכְטֶער, מִיט דִי שֵׁיינֶע,
אוּן פְּלֶעג פְּרֵיילִיךְ שִׁטֶען וִויצֶען.
זֵייעֶר לַאכֶען פְלֶעגְט דַאן קְלִינְגֶען,
וִוי דָאס לִיעד פוּן נַאכְטִיגַאלֶען —
אָךְ וואוּ זֶענְט אִיהְר, לִיעבֶּע טֶעכְטֶער,
אָךְ וואוּ זֶענְט אִיהְר אִיצְט פֶערְפַאלֶען?
שְׁלֶעכְטֶע צַייטֶען! חַיִים לֵייזֶער
אִיז פֶערְאָרִימְט לַאנְג גֶעוָוארֶען,
נָאךְ אַמֶערִיקָע דִי טֶעכְטֶער
זֶענֶען גְלַייךְ אַוֶועקְגֶעפָאהְרֶען.
דָאס הָאט מִיר דֶערְצֶעהְלְט דִי מוּטֶער,
מִיט פֶערְוֵויינְטֶע רוֹיטֶע אוֹיגֶען:
„מַיינֶע לוּסְטִיגֶע צְוֵויי פֵייגֶעל
זֶענֶען אִיבֶּער יַם פֶערְפְלוֹיגֶען!"
„מַיינֶע לוּסְטִיגֶע צְוֵויי־פֵייגֶעל!"
הָאט זִי מִיט דִי הֶענְד פֶערְבְּרָאכֶען —

„זֶעהְט ווִי טְרוֹיריִג זֶעהְט דִי שְׁטוּבּ אוֹיס,
און דֶער גַאנִיק אִיז צוּבְּרָאכֶען"...

III.

נִיט פֶערְגֶעסֶען אוֹיךְ דֶעם שוּלְהוֹיף,
וואוּ עֶס שְׁטֶעהְט דִי תַּלְמוּד תּוֹרָה.
כְּ'הָאבּ בֶּעטְרַאכְט זִי נוּר פוּן ווַייטֶען,
ווַייל פוּן נָאהֶענְט אִיז אַ מוֹרָא...
כְּ'הָאבּ דֶערְקֶענְט דִי אָרְ'מֶע קִינְדֶער —
בָּארְפוּס, נַאקֶעט און דֶערְשְׁלָאגֶען;
מִיט אַ הֶערְץ, פוּל מִיט לֵייד הָאבּ אִיךְ
זֵיי גֶעוָואלְט אַ גוּט וָוארְט זָאגֶען.
„אָ, אִיהְר תַּלְמִיד תּוֹרָה קִינְדֶער!
כְּ'קוּק אוֹיף אַייךְ מִיט פַייכְטֶע אוֹיגֶען —
סְפָרִים טְרָאגְט אִיהְר נִיט אִין רַאנְצֶעס,
וָואס־זְשֶׁע גֶעהְט אִיהְר אַיינְגֶעבּוֹיגֶען?
וֶועלְכֶע שְׁוֶוערֶע מַשָׂא קְרִימְט אוֹיס
יוּנְגֶערְהֵייט נָאךְ אַייֶער רוּקֶען?
אִיז דִי שְׁוֶוערֶע תּוֹרָה שוּלְדִיג,
אָדֶער אִיז דָאס בְּרוֹיט צוּ טְרוּקֶען?"
נָאר זֵיי הָאבֶּען נִיט גֶעעֶנְטפֶערְט,
הָאבֶּען קֶענְטִיג שְׁוַואךְ פֶערְשְׁטַאנֶען;
אוֹיסְגֶעשְׁטֶעלְט דִי אוֹיגֶען, פְרַאגֶענְד:
אָ, דִי ווֵייכְקֵייט קוּמְט פוּן ווַאנֶען?...

אָךְ, דִי אָרְ׳מֶע אוּן יְתוֹמִים
זֶענֶען נוּר גֶעוָואהְנְט צוּ ווִילְדֶע
קוֹלוֹת, קְנִיפֶּען אוּן קוּלַאקְעס,
אָבֶּער נִיט צוּ וֶוערְטֶער מִילְדֶע...

IV.

כְ׳הָאבּ גֶעוָואלְט זֶעהְן דֶעם בֵּית הַמֶדְרָשׁ,
בִּין אִין אִיהְם אַרַיינְגֶעגַאנְגֶען —
אַךְ, וִוי הֶערְצְלִיךְ אוּן וִוי פְרֵיינְדְלִיךְ
הָאט מִיךְ יֶעדֶער דָארְט עֶמְפְּפַאנְגֶען!
אַ בֶּעקַאנְטֶער, צוּ אַ פְרֶעמְדֶער
הָאט זַיין הַאנְד מִיר אוֹיסְגֶעצוֹיגֶען
אוּן גֶעזָאגְט „שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם"
מִיט פִיעל לִיעבֶּע אִין דִי אוֹיגֶען.
כְ׳הָאבּ דֶערְקֶענְט אַסַךְ בֶּעקַאנְטֶע,
צְווִישֶׁען זֵיי אוֹיךְ חַיִים בֶּער׳ן,
מַיין אַמָאלִיגֶען מְלַמֵד —
כְ׳הָאבּ דֶערְקֶענְט זַיין גְרוֹיסֶען שְׁטֶערְן
מִיט דִי פִיעלֶע, פִיעלֶע קְנֵייטְשֶׁען,
טִיעפֶער זֶענֶען זֵיי גֶעוָוארֶען...
„וָואס־זֶשֶׁע מַאכְט אִיהְר לִיעבֶּער רֶבִּי,
וִוי הָאט אִיהְר גֶעלֶעבְּט דִי יָאהְרֶען?
אַךְ, בַּיי טָאג אִין שׁוּהְל וָואס טְהוּט אִיהְר?
סְ׳אִיז מִיר עֶפֶּעס נִיט גֶעפֶעלֶען,

אדער ווענט איהר רייך געווארען
און האט אויפגעהערט צו קנעלען ?
ליעבער זוהן ! האט ער געענטפערט —
כ'בין ניט רייכער, ס'האט מיין צעטיל
ניט געווינען, דאך בין איך שוין
אוים מלמד אין מיין שטעדטיל.
ליעבער זוהן ! אויף אונז'רע יודען
קומט א צרה נאך א צרה ;
א, נישטא שוין יענע יאהרען —
קיינער דארף שוין קיין גמרא.
מ'לעהרינט אוים נאר איצט דעם יונגעל
עפים דאווענען, עפים ברכה,
און א וועה ! נאך פאר בר מצוה
ווערט פון איהם א בעל מלאכה!"
— וואס־זשע טוט איהר, ליעבער רבי,
וואו־זשע נעמט איהר זיך צום לעבען ?
„כ'האב פערקויפט, מיין זוהן, דאס שטיבעל
און מיין טאכטער אויסגעגעבען.
לאזען זיטצען איז קיין תכלית —
ז'איז געווען א שיינע בתולה
נור אין ארימקייט — וואס העלפט עס ?
שעהן אהן געלד איז ניט קיין פעולה.
פאר א בעל מלאכה... מיילא...
נור פערדעקען מיט א שלייער..."
— אבער פארט וואס טהוט איהר איצטער? —

כ'זופּ ביי טאג אביסעל זוהר".
נײן — איך מײן פון וואגען לעבּט איהר ?...
פרעג, מײן זוהן, ניט — לאז צופריעדען —
מיט דעם בורא'ס הילף — עס לעבּט זיך,
ווי עס לעבען אלע יודען...

V.

אין בית מדרש אין א ווינקעל
האט א יונגעל זיך פערקליבען
און מיט גרויס געפיהל, התמדה
האט ער עפּיס דארט געשריעבען.
כ'האב בעטראכט איהם — הויט און בײנער
און די בעקליך אײנגעצויגען,
האט קיין צייכען פון א פּנים
נור עס פינקלען זײנע אויגען.
איך בין צו איהם צוגעגאנגען
און געפרעגט: וואס שרײבסט דו ליעבער?
ער האט זיך פערשעמט, דערשראקען
און געציטערט ווי אין פיבער.
גאר נישט — האט ער קוים געענפערט —
כ'האב זיך ליעב צו מאהלען תמיד...
כ'מאל פון גרויסע לייט די בילדער —
אויך מײן ארבייט איז דער עמוד...
אין דער היים איז ענג און פינסטער
און די קלײנע קינדער שרײען

שְׁרַייבּ אִיךְ דָא מִיר אִין בֵּית מֶדְרָשׁ —
כְּ'מָאל אִיצְט... „הֶבְלְ'ן הַרְגֶ'ט קֵןְ"...
סְ'הָאט גֶעוֶעהְן אַמָאל דֶער דָאקְטֶער
מַיינֶע אַרְבֵּייט, דִי פַּאפִּיעֶרֶען —
כְּ'וָואלְט אַ „לַייט" גֶעוֶועזֶען, זָאגְט עֶר
וֶוען גֶעקֶענְט וָואלְט אִיךְ שְׁטוּדִירֶען.
סְ'הָאט מַיין טַאטֶע שְׁטַארְק צֶעלַאכְט זִיךְ
אוֹיף דֶעם דָאקְטֶערְ'ס רֵייד אִין גַאנְצֶען
מַיין זוּהְן שִׁיקֶען אִין דִי קְלַאסֶען, —
אֶפְשֶׁר זָאל אִיךְ גֶעהְן יֶעצְט טַאנְצֶען..."

VI.

טְרוֹיְרִיג בִּין אִיךְ פוּן בֵּית מֶדְרָשׁ
און בֶּעטְרִיעבְּט אַרוֹיסְגֶעגַאנְגֶען,
פוּל מִיט וֶועהְמוּטְה, פוּל מִיט זָארְגֶען,
פוּל מִיט נַארִישֶׁען פֶּערְלַאנְגֶען...
כְּ'הָאבּ גֶעלָאזֶען גֶעהְן זִיךְ וַוייטֶער
גֶעהְן און גֶעהְן... אִיךְ זָאל פֶּערְגֶעסֶען
מַיינֶע שְׁוֶוערֶע גְרוֹיסֶע לֵיידֶען
וֶועלְכֶע דְרִיקֶען מִיךְ און פְּרֶעסֶען.
גֶעהֶענְדִיג פֶּערְטִיעפְט אִין טְרוֹיֶער
בִּין אִיךְ צוּ דֶעם טַייךְ גֶעקוּמֶען
און אַ טִיעפֶער, זִיסֶער קוּמֶער
הָאט מַיין זֶעלֶע דוּרְךְ גֶענוּמֶען.
זַיי גֶעגְרִיסְט מִיר, לִיעבֶּעם טַייכֶעל,

א, ווי פלעג איך נאך דיר בענקען,
שטעהענדיג ביי גרויסע ימים
פלעג איך דארט אויך דיך געדענקען.
רוהיג שטיל פליסט דיינע וואסער
ביי דיר קאכען ניט קיין חוואליעס,
דיינע שיפען — שטיקלעך שמאטעס
שווימען — צייכענס פון דעם דלות.
זומער צייט אין דיינע וואסער
וואלט א תענוג ווער געפינען
טריקענסטו דאן אויס אין גאנצען
דיינע וואסער ווערט ענטרינען...
ווינטער צייט ווערסטו פערפרוירען
און מיט מיסט פערדעקט, פערשאטען...
דאך האב איך דיך ליעב מיין טייכעל
כ'וואלט פון דיר ניט אבגעטרעטען.
אמת כ'האב געזעהן שוין טייכען,
וואו די חוואליעס ווארפען, ברומען
וואו דאס וואסער — שטארק און מעכטיג,
דאך בין איך צו דיר געקומען.
יא, צו דיר האט מיך געצויגען,
דארט בין איך געוועזן א פרעמדער —
איך געדענק, ווי ביי דיין וואסער
פלעגט מיין מוטער וואשען העמדער...
און דערמאן מיך אין מיין מוטער
ווערען ד'אויגען פול מיט טרערען...

נעם זיי צו צו דיר, ליעב טייכעל,
ועסטו טרוקען קיינמאל ווערען...

VII.

קומענדיג א היים, צום זיידען,
דארט איז מיין קוואטיער געוועזען —
האט די באבע מיר א גאנצע
לעקציע אנגעהויבען לעזען:
וואו ביזטו דאס אויסגעוועזען?
און אונז האסטו גאר פערגעסען;
האסט זיך נור דערמאנט צו קומען
ווען פערוואלט האט זיך דיר עסען...
מילא איך בין דיר עס מוחל —
האט זי ליעבליך צוגעגעבען —
ביזט א יונגערמאן, עס ווילט זיך
אום שפאציערען, ס'ווילט זיך לעבען.
איך בין אויך אמאל געוועזען
יונג און ליעב געהאט צו שפיעלען;
אך וואס איך פלעג אויסשפאציערען
און קיין מיעדקייט קיינמאל פיהלען.
איצטער... אוים? נאר אין מחשבות
כ'האב פערדעדט זיך און פערגעסען
ביזט א הונגעריגער נעביך,
נעהם אויף גיך און וואש זיך עסען.
גוט האט מיר געשמעקט דער באבעס

איהרע איינפאכיגע שפייזען:
שמאלץ מיט רעטיך... אין דער פרעמד דאך
האב איך ניט געקענט ס'דערווייזען.
לאכט אייך ברידער פון דעם מאכל,
וואס איהר ווילט דאס זאגט און רעדט אייך —
איך בין דאך ביי מיינס — עס שמעקט מיר
אונזער מאכל — שמאלץ מיט רעטיך...
„און אויף פלייש האט מיר די באבע
ווייך געזאגט — ניט האב פעראיבעל —
וועסט אין שטאדט אלויט ניט קריגען"
זאלסט בעצאהלען חאטש א רובעל
די קצבים ווי יענע קלאגען
ווילען מאכען איין אסיפה:
צעהן שטיק האבען זיי געקווילעט,
און געמאכט האט דער רב טריפה...

VIII.

שבת פריה בין איך געגאנגען
אין בית מדרש מיט'ן ווידען,
אין דעם זעלביגען בית מדרש,
וואו איך האב אמאל אין פריידען
אין מיין קינדהייט נאך געדאווענט
מיט'ן טאטען פון איין סידור...
און דערמאהן איך יענע צייטען
העבט דאס הערץ אן פרעהען וויעדער...

אוּן עֶס הֵייבְּט אָן מֶעכְטִיג קְלַאפְּעָן
אוּן צוּ וֵויינֶען אוּן צוּ בֶּעטֶען...
אוּן אִיךְ פִיהְל מִיךְ, ווִי מַלְאָכִים
וָואלְטֶען קִישֶׁען מִיךְ אוּן גְלֶעטֶען.
אִין דֶעם וֶועלְבִּינֶען בֵּית מֶדְרָשׁ —
אָט דֶערְקֶען אִיךְ זִי, דִי בִּימָה,
וואוּ דֶער חַזָן זִינְגְט, צוּגִיסְט זִיךְ
אוֹיף זַיין טְרוֹיְרִיג זִיסֶער, שְׁטִימֶע.
אָךְ, ווִי טְרוֹיְרִיג זִינְגְט דֶער חַזָן!
ס'הֶעלְפְט אִיהְם אוּנְטֶער נוּר אֵיין בָּחוּר —
וָואס־זְשֶׁע וֵויינְט עֶר? אוֹיף דֶעם אֶפְּשֶׁר
וָואס עֶס קְלֶעקְט אִיהְם נִיט דֶער „וָואכֶער"?
אָ, וָואס רַייסֶען זִיךְ דִי טֶענֶער
מִיט אַזַא גֶעבֶּעט אִין בְּרוּמֶען?
אֶפְּשֶׁר וָואס דִי שְׂכִירוֹת זַיינֶע
אִיז פוּן גַבַּאי שְׁוֶוער בֶּעקוּמֶען?
אָ וָואס שְׁפְּרַייט עֶר זַיינֶע הֶענְד אוֹיס
אוּן עֶר בֶּעט זִיךְ בַּיי דֶעם עוֹלָם?
אֶפְּשֶׁר וֵויינְט עֶר וָואס זַיין הָאפְנוּנְג
אִיז נָאר אֶלוּל דֶער בֵּית עוֹלָם?...
נָאר גֶעעֶנְדִיגְט הָאט דֶער חַזָן,
אוֹיסגֶעזוּנְגֶען זִיךְ אַ חִיוּת,
אָנְגֶעהוֹיבֶּען הָאט דֶער גַבַּאי —
צוּ פֶערְקוֹיפֶען דִי עֲלִיוֹת
ווִי אַמָאל... נִיט אוּמְגֶעבִּיטֶען!

הָאט מֶען נָאךְ דֶעם טַארְג דֶעם ווִילְדֶען ;
אוּן ס'פֶּערְקוֹיפְט זִיךְ מֹשֶׁה'ס תּוֹרָה
אוֹיפְ'ן רוּבֶּעל, אוֹיפְ'ן גִילְדֶען.
שִׁישִׁי אִיז נָאךְ אַלֶץ אַ יַקְרוּת
אוּן דֶער מֶקַח בְּרֶענְט פְּלַאם־פַּייֶער...
אוּן רְבִיעִי אוּן חֲמִישִׁי
אִיז נָאךְ עַד הַיּוֹם נִיט טַייֶער.
יָא צוּ שִׁשִׁי נָאךְ עַד הַיּוֹם
הָאט ר' בֶּער אַ גְרוֹיסֶע תַּאֲוָה,
אָט־אָ קְרִיכְט עֶר אוֹיפְ'ן בִּימָה
אוּן עֶר בְּלָאזְט פוּן זִיךְ מִיט גַאֲוָה !
אוּן עֶר גֶעהְט אַרָאפּ פוּן בִּימָה
גְלֶעטֶענְדִיג דָאס גְרָאבֶּע בַּייכֶעל,
ווִי גֶעזָאגְט ווָאלְט עֶר : רַבּוֹתַי
שִׁשִׁי אִיז אַ גְרוֹיסֶער מַאֲכָל!
עֶפִּים פִּיהְל אִיךְ מִיךְ נָאךְ שִׁשִׁי —
בִּין אַ בַּעַל בַּיִת אַ יוֹסְטֶער
בִּין ר' בֶּער... אִיהְר קֶענְט ר' בֶּער'ן!
נִיט קֵיין שְׁנַיידֶער. נִיט קֵיין שׁוּסְטֶער...
אוּן דִי שְׁנַיידֶער אוּן דִי שׁוּסְטֶער
קוּקֶען אוֹיף ר' בֶּער מִיט קִנְאָה...
שִׁשִׁי ווִילְט זִיךְ זֵיי פֶּערְזוּכֶען
אוּן עֶס רִינְט בַּיי זֵיי דִי סְלִינֶע...
אָ פַּאר ווָאס אִיז זֵיי בֶּעשֶׁערְט נָאר
מָאגֶערֶעס דָאס גַאנְצֶע לֶעבֶּען ?

חָאטְש אַ שְׁטִיקְעל פֶּעטֶע תּוֹרָה

דָאס אוֹיךְ ווִיל מֶען זַיי נִיט גֶעבֶּען?!

IX.

זוּנְטָאג פְרִיה בִּין אִיךְ גֶעגַאנְגֶען
אוֹיפְ'ן מַארְק הִין הֶער אוּן ווִיעדֶער,
צוּ בֶּעקוּקֶען אוּן בֶּעטְרַאכְטֶען
פוּן וָואס לֶעבֶּען מַיינֶע בְּרִידֶער.
אָ, דֶעם גְרוֹיסֶען מַארְק פוּל בְּלָאטֶע
הָאט מֶען אוּנְז אַוֶועק גֶעגֶעבֶּען;
גֶעמְט מֶען צוּ דֶעם מַארְק פוּל בְּלָאטֶע,
גֶעמְט צוּ אוֹיךְ אוּנְזֶער לֶעבֶּען...
צְווִישֶׁען פִיעלֶע נַייֶע קְרֶעמֶער
הָאבּ אִיךְ קוֹים דֶערְקֶענְט נוּר אֵיינֶע,
זָאל דָאס ווַייבֶּעל זַיין דֶען רָחֵל,
זָאל עֶס רָחֵל זַיין דִי שֶׁענֶע?
רָחֵל, רָחֵל — בְּנֶאֱמָנוּת!
אִיךְ דֶערְקֶען זִי נָאךְ פוּן ווַייטֶען —
חָאטְשׁ זִי הָאט זִיךְ אוּמְגֶעבִּיטֶען
גָאר נִיט דִי פוּן יֶענֶע צַייטֶען,
וֶוען אִיךְ בִּין צוּ הוֹיז גֶעוֶועזֶען
אוּן גֶעקֶענְט זִי נָאךְ אַלְס פְרֵיילַיין...
אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אִיהְרֶע אוֹיגֶען
מִיט דִי בְּלִיקֶען, ווִי דִי פַיילֶען.
רָחֵל רָחֵל, לִיעבֶּע רָחֵל!

בִּין אִיךְ צוּ אִיהְר צוּ גֶעלָאפֶען —
בִּיזְט אַ קְרֶעמֶערִין גֶעוָוארֶען ?
אָ ווִי הָאט זִיךְ עֶס גֶעטְרָאפֶען ? !
אַךְ, דֶערְצֶעהְל מִיר, לִיעבֶּע רָחֵל,
וָואס הָאט דִיךְ גֶעבְּרַאכְט צוּ דַאנֶען ?
בִּיזְט גֶעוֶוען אַ שְׁטָאלְצֶעס פְרַיילֵיין,
אוּן פְלֶעגְסְט לֶעזֶען אָפְט רָאמַאנֶען.
אוּן דַיין פְרַייֶע בְּרוּסְט — פוּל לֶעבֶּען,
פְלֶעגְט זִיךְ לֶעזֶענְדִיג אוֹיפְהֵייבֶּען,
אוּן מִיט דַיינֶע שְׁוַוארְצֶע אוֹיגֶען
פְלֶעגְסְטוּ קוּקֶען וַוייט, אוּן גְלוֹיבֶּען.
אִיךְ גֶעדֶענְק דָאךְ דַיינֶע טְרוֹימֶען,
פְלֶעגְסְט זִי עֶפְטֶער מִיר פֶערְטְרוֹיֶען,
אוּן אַ וֶועלְט פוּל גְלִיק אוּן לִיעבֶּע
פְלֶעגְסְטוּ דַאמָאלְס זִיךְ אוֹיפְבּוֹיֶען.
אוּן דֶעם וֶועג צוּם צוּקוּנְפְט הָאסְטוּ
אוֹיסְגֶעשָׁאטֶען פוּל מִיט בְּלוּמֶען;
וואו־זְשֶע זֶענֶען דַיינֶע גְלִיקֶען
וַוי בִּיזְטוּ דֶערְצוּ גֶעקוּמֶען ?
אִין אַ קְרֶעמֶעל עֶנְג אוּן פִינְסְטֶער
זִיצְטוּ אִיצְט פֶערְדֶעקְט מִיט טְרוֹיעֶר,
אוּן דִי שֵׁיינֶע אוֹיגֶען דַיינֶע
קוּקֶען אוֹיס'עט אוֹיף אַ בּוֹיעֶר...
אוּן דִי זִיסֶע שְׁטִימֶע דַיינֶע
וֶועלְכֶע פְלֶעגְט רָאמַאנִיסֶען זִינְגֶען,